

SADJARSTVO BREZ ŠKROPIV: MISIJA (NE)MOGOČE?

Ljubljana, 27. avgust 2024 – »Napovedano zmanjšanje rabe fitofarmacevtskih sredstev je nujno za ohranjanje okolja in varovanje zdravja ljudi, vendar je to treba storiti na način, ki ne bo ogrozil kmetijske proizvodnje in prehranske varnosti države. Pri tem je treba upoštevati specifične razmere slovenskega kmetijstva in sadjarstva ter zagotoviti ustrezno podporo pridelovalcem«, je bilo osrednje sporočilo 14. Sadjarskega posveta, ki ga je na sejmu AGRA organiziralo Združenje za sadjarstvo pri GZS - Zbornici kmetijskih in živilskih podjetij. Predstavljena je bila tudi prva ocena napovedi pridelka jabolk in hrušk v letu 2024 v Evropi in svetu.

Prve ocene napovedi pridelka jabolk in hrušk v letu 2024 Svetovnega združenja pridelovalcev jabolk in hrušk (WAPA), predvidevajo, da bo svetovna pridelava jabolk v letošnjem letu znašala 83,11 milijonov ton, kar je za 0,2 milijona ton manj v primerjavi z letom 2023. Od tega jih bodo največ pridelali na Kitajskem (45 milijonov ton), Turčiji (4,9 milijonov ton), ZDA (4,4 milijonov ton), in na Poljskem (3,2 milijona ton). Svetovna pridelava hrušk bo v letu 2024 po prvih ocenah WAPA znašala 25,2 milijona ton, od tega jih bodo največ pridelali na Kitajskem (19,6 milijonov ton) in v Evropski uniji (1,83 milijonov ton).

Na ravni držav Evropske unije se letos napoveduje pridelek jabolk v višini 10,2 milijonov ton, kar je za 11 % manj v primerjavi z lanskim letom in drugi najnižji pridelek v zadnjih desetih letih. Prva ocena pridelka hrušk je 1,8 milijona ton, kar je za 4,9 % več kot lani in za več kot desetino manj od povprečja zadnjih desetih let. Pridelek hrušk bo letos tretji najnižji v zadnjih desetih letih. Največ jabolk bodo pridelali na Poljskem, in sicer 3,2 milijona ton (za 20 % manj kot lansko leto), največ hrušk pa v Italiji, in sicer 405 tisoč ton, kar je 120 % več v primerjavi z lanskim letom. V letošnjem letu bo po prvih ocenah predelanih 3,5 milijonov ton jabolk oziroma 40 % vsega pridelka svežih jabolk. Ekološka pridelava jabolk bo po napovedih dosegla 5,2 odstotka celotnega pridelka v EU oziroma

535.000 ton, od tega bo največji delež ekoloških jabolk pridelan v Italiji, in sicer 156.000 ton.

V Sloveniji prva ocena pridelka jabolk v intenzivnih nasadih v letošnjem letu znaša približno 59.000 ton, kar je 26 % več v primerjavi z lanskim letom, pridelek hrušk pa 3.000 ton, kar je za trikrat več kot lansko leto.

Sadjarški posvet, ki je potekal v okviru projekta EIT FOOD, je zaključila okrogla miza z naslovom **"Sadjarstvo brez škropiv: Misija (NE)mogoče?"**, ki je oprla razpravo o uporabi fitofarmaceutskih sredstev v Sloveniji in implementaciji strategije RIS3. Ta spodbuja regije in države članice, da opredelijo svoje edinstvene vrline, sredstva in konkurenčne prednosti ter spodbujajo rast, ki temelji na inovacijah. EIT FOOD projekt podpira Evropski inštitut za inovacije in tehnologijo v okviru Evropske unije.

Sodelujoči na okrogli mizi: Mateja Blažič iz UVHVVR, Branko Zupančič iz BASF Slovenija, Dr. Mario Lešnik iz Fakultete za kmetijstvo in biosistemske vede UM ter Boris Orešek, predstavnik slovenskih pridelovalcev sadja, ki jo je povezovala Katja Kresse iz GIZ fitofarmacije, so poudarili, da ne nasprotujejo zmanjšanju uporabe FFS, vendar slednja ne sme zmanjšati kmetijske proizvodnje.

Sadjarji se soočajo s številnimi težavami ob pojavu novih bolezni in škodljivcev, posledicami podnebnih sprememb, omejenemu naboru razpoložljivih FFS zaradi majhnosti trga in ukinjanju aktivnih snovi ter pomanjkanja ustreznih alternativnih metod zatiranja. Zmanjšanje rabe FFS je nujno za ohranjanje okolja in varovanje zdravja ljudi, vendar cilji zmanjšanja rabe FFS ne smejo povzročiti zmanjšanja kmetijske proizvodnje ter s tem posledično ogroziti prehranske varnosti in še dodatno povečati odvisnosti od uvoza hrane iz držav, kjer je nabor uporabe sredstev večji in pridelava konkurenčnejša. Pri zmanjšanju rabe FFS je treba upoštevati specifične razmere slovenskega kmetijstva in sadjarstva ter zagotoviti ustrezno podporo pridelovalcem.

Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij pri GZS

Dodatne informacije: Mag. Anita Jakuš, anita.jakus@gzs.si; 041 791 224